

3 mei 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[NAAM],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. E.A.P. Mulders, advocaat te 's-Hertogenbosch,

tegen:

[NAAM],
geboren op [datum] en overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie Fraters van CMM (Fraters van Tilburg).

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 3 november 2011. Op 12 december 2011 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Algemene Overste.

Op 11 april 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. E.A.P. Mulders.

Voor was aanwezig de heer drs. [Naam], psycholoog.

Namens de Congregatie is verschenen [naam].

2. De klacht

2.1. Klager zat vanaf 1956 op de [school] te [plaats].

Vanaf maart 1958 zat klager in de tweede klas bij aangeklaagde. Het jaar daarop, in 1959 – en ook in 1960 –, zat klager in de derde klas. Eveneens bij aangeklaagde.

Vanaf het voorjaar van 1958 is klager door aangeklaagde stelselmatig seksueel misbruikt. Klager, destijds respectievelijk 7, 8 en 9 oud, moest seksuele handelingen van aangeklaagde dulden, alsmede ontuchtige handelingen verrichten.

Aangeklaagde liet klager geregeld nablijven. Nadat de klas leeg was, werd klager naar voren geroepen en moest hij op klagers schoot zitten. Aangeklaagde wrong dan zijn handen in de broek van klager of maakte de broek open en speelde met zijn piemel en met zijn billen. Zo ging het een hele tijd ongeveer twee- à driemaal per week.

Ook tijdens de lessen werd klager lastig gevallen. Klager zat achter in de klas. Terwijl aangeklaagde over hem heen hing, stak hij zijn handen voor en achter in de broek van klager om zo aan zijn piemel en zijn billen te zitten.

Na verloop van tijd begon het misbruik een andere vorm aan te nemen. Als klager na moest blijven dan speelde aangeklaagde met de piemel van klager en moest klager dan ook met die van aangeklaagde spelen. Aangeklaagde ging ook met zijn vingers tussen de billen van klager en probeerde zijn vingers bij klager naar binnen te dringen.

In de derde klas ging het nog een stap verder. Dit was het moment dat klager aangeklaagde moest bevredigen. De eerste keer met zijn hand en daarna oraal. Nadat klager bleef zitten en de derde klas over moest doen, bleef het misbruik aanhouden.

Nadat aangeklaagde steeds had geprobeerd met zijn vingers tussen de billen van klager te zitten, lukte het aangeklaagde terwijl klager op zijn schoot zat zijn piemel in zijn billen te wringen.

Later in het jaar veranderde aangeklaagdes werkwijze en nam hij klager mee naar het papierhok en weer later naar het tandartsenkamerijtje, waar aangeklaagde er verschillende keren in slaagde zijn piemel bij klager naar binnen te dringen. Het binnendringen vond eens in de twee à drie weken plaats.

2.2. Klager werd steeds meer geconfronteerd met het seksuele misbruik naar mate hij ouder werd.

Er ontstond, gedurende de jaren, een gestagneerde verwerking van de ervaring van de schokkende gebeurtenissen. Klager, die zelfstandig lijstemaker werd, ging na verloop sociaal maatschappelijk disfunctioneren. Er was sprake van verminderde prestaties op zijn werk met uiteindelijk arbeidsongeschiktheid tot gevolg. Omdat klager zich steeds meer feiten ging herinneren, ontstond een verminderde uitoefening van de zorgplicht thuis. Klager ontwikkelde slechter verlopende sociale contacten met zijn kinderen, partner, familie en vrienden. Er was sprake van een toename van huisbezoek en toegenomen bezoeken aan hulpverlenende instanties. Klager is inmiddels opgenomen in een psychiatrisch afdeling van het [ziekenhuis].

Klager heeft als gevolg van het seksueel misbruik symptomen ontwikkeld die passen bij een posttraumatisch stress-stoornis. De traumatische ervaring wordt voortdurend herbeleefd. Klager heeft last van recidiverende en zich opdringende onaangename herinneringen aan het seksueel misbruik, met inbegrip van voorstellingen, gedachten en waarnemingen. Klager heeft last van recidiverende akelige dromen over de gebeurtenissen. Er is sprake van intens psychisch lijden.

Klager is als gevolg van het seksueel misbruik ernstig depressief geworden. Hij kreeg veel medicatie.

Als gevolg van het seksueel misbruik heeft klager last van aanhoudende symptomen van verhoogde prikkelbaarheid. Dit blijkt onder andere uit moeite met inslapen en doorslapen, moeite met concentratie, overmatige waakzaamheid en overtreven schrikreacties.

De gevolgen van het seksueel misbruik zijn voor klager gigantisch.

2.3. Klager wil met het indienen van de klacht erkenning en vergoeding van de geleden en nog te lijden materiële en immateriële schade.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven.

[Naam], Algemene Overste van de Congregatie Fraters CMM (Fraters van Tilburg) heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde en de feiten die klager in zijn klaagschrift heeft beschreven.

Uit het archiefonderzoek is naar voren gekomen dat aangeklaagde op [datum] is overgeplaatst naar een administratie functie. Zijn overplaatsing heeft rechtstreeks te maken met seksueel misbruik. Om die reden is aangeklaagde uit het onderwijs gehaald.

Over het gepleegde misbruik jegens klager is in de archieven geen concrete informatie te vinden.

De Algemene Overste kan geen uitspraak doen over het waarheidsgehalte van de concrete klacht en de precieze feiten. Daarmee wil de Algemene Overste echter niet zeggen dat hij geen geloof hecht aan wat klager heeft ervaren.

Vast staat in ieder geval dat aangeklaagde misbruik jegens minderjarige heeft gepleegd.

Mocht aangenomen worden dat het misbruik heeft plaatsgevonden dan had dit nooit mogen gebeuren. Aangeklaagde heeft in dat geval niet alleen misbruik gemaakt van zijn machtspositie, maar ook van de kwetsbaarheid van klager. De Congregatie wil dan ook de pijn die klager heeft ervaren als gevolg van dit misbruik erkennen en oprechte verontschuldigen aanbieden voor hetgeen aangeklaagde destijds klager heeft aangedaan.

4. De beoordeling

4.1 Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer 54 jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het tijdsverloop en het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken.

Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager in zijn klacht heeft beschreven hebben plaatsgevonden.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld.

Voorts heeft de Klachtencommissie kennisgenomen van de gegrond verklaarde klacht met zaaknummer 2011-T375 waarin eveneens over seksueel misbruik door aangeklaagde wordt geklaagd. Verder komt uit het archiefonderzoek naar voren dat aangeklaagde uit het onderwijs is gehaald in verband met seksueel misbruik van minderjarigen.

Een en ander in onderling verband en samenhang bezien ondersteunt de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde.

- 4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheids situatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van het misbruik 7 jaar oud. Aangeklaagde was de leraar van klager. Een persoon waarop kinderen volledig moeten kunnen vertrouwen.
- 4.5. Gelet op het feit aangeklaagde niet meer in leven is, kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. Algemene Overste [Naam] heeft daartoe een eerste stap gedaan door ter zitting namens de Congregatie het leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen.
- 4.5 Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een grondverklaring van de klacht door de overste van de Congregatie zal klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding dienen te wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Algemene Overste van de Congregatie Fraters CMM (Fraters van Tilburg) de klacht gegrond te verklaren en zich in te zetten voor (verdere) vermindering van het leed van klager.

Dit advies is vastgesteld op 3 mei 2012 door mr. H.J. Schepen, voorzitter, dts. A.A.M. Oostveen en zr. J.G.M. Verwijs, O. Praem, leden, bijgestaan door M.H.J. Materman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager, aangeklaagde en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 aan de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.